

Zlata Žunić

Kad anđeli posrću i Klepetani o ljubavi pjevaju

*Za razliku od tebe, ovještalog žigola,
ja znam kada treba vlastitu bol prigušit
i uskom stazom trnovitog bola
kroz život s osmjehom produžit. (ja)*

Prvorazredna vijest na početku proljeća bio je ponovni, deseti po redu, dolazak rodana Klepetana nakon pređenih 13 i pol hiljada kilometara u gnijezdo Malene, nježne rode oštećenog krila, zbog čega nije mogla letjeti sa svojim drugom tamo kamo ih instinkt zove svake jeseni. O njoj, toj tankoćutnoj ptici, simbolu rođenja novog života, čednoj i nebeski odanoj ženki letećeg roda, brine zimi jedno veliko ljudsko srce, duboko utonulo u vjeru da je Univerzum nedjeljiv i da ne zavisi od dobre volje tiranosaura, nikada izmurlih, tek nekim čudom, ili višim naumom, transformiranih u oblik što oponaša ljudsko biće.

„- Sretan sam što je došao. Malena je ovih, ne baš toplih dana zbog vjetra, nestrpljivo čekala. Jadnica je drhtala u gnijezdu, ali je bila uporna. Više nije htjela sići ni noću. Stajala bi i promatrala mladi mjesec i zvijezde, kao da je bila sigurna da će Klepetan doći ... I, hvala Bogu, njena se nada ispunila. Malo sam se

bojao, jer ni on više nije mlad, mislim da ima preko trideset godina“ - rekao je Stjepan Vokić, umirovljeni domar Osnovne škole Brodski Varoš, prisjećajući se da je prošle godine kasnio nekoliko nedjelja, uz komentar:

„- Lopina stara nije se umorio; kao da je jedva čekao susret s draganom. Vidno je iscrpljen, perje mu je prljavo, ali unatoč tome nema vremena za uređivanje, jer Malena je nestrpljiva. Jedino je uspio iz posude koju sam ostavio pored gnijezda uzeti dvije ili tri ribe, i napiti se vode, da koliko toliko ublaži glad i žđ. Očito je više gladan ljubavi Malene!“

Moja vrla prijateljica, dr Dubravka Beranek:

„-...Ne znam kako vi, ali svim svojim bićem uronjena sam u Klepetanovu ljubav za Malenu...vjernost, odanost, hrabrost, upornost.....biser života, dragulj postojanja i bitka..i radost ničim usporedivu!“

O, mila moja, ljudi su izgubili taj profinjeni instinkt: uđu ti u život, zabodu se kao trn i nemaš pojma šta tu rade, osim što te ponekad zbole, da podsjete kako su sveprisutni, a zapravo, nema ih nigdje: ni blizu, niti daleko, bez glasa, bez boje, potpuno neosjetljivi na radost, tugu i sve što bi čovjeka trebalo da čini čovjekom. Nepozvani dođu i odu, bez upozorenja, i bez imalo obzira! Postoji hiljadu načina da se to učini, ne mijereći predeni put, a da ne slomiš ponos i srce. Nisam željela etički traktat pisati, ali , eto, desilo se, zbog Klepetana, i svih onih „inih“, u srce kao rapir zabodenih.

Kada previše opraćaš, ljudi naviknu da te povrjeđuju

Upravo zbog tog trnja po tijelu i duši, ontoloških besmislica, prizemnih diskursa i bogohulnih rakursa (želim da ne razumiju, jer ih to dovodi do ludila!), dojadila sam samoj sebi sa finom didaktičkom retorikom i našla izlaz, barem za neko vrijeme, u mantri koju bi moji, netom preminuli, vrli prijatelji iz generacije na odlasku, posebice književnik Andrej Glišić, pozdravili одobravanjem, sa neizostavnim početkom: „Zlatna Zlatana, Zlatousta...“:

„Bože, Stvoritelju, Harmonijo svjetova,

*Kad imam stvarno loš dan
Pomozi mi da ne zaboravim da su
Potrebna čak 42 mišića da se namrštim,
A samo 4 da im srednji prst pokažem !“*

Jer, prvi put kada kažemo da je „dosta“, da ne ide dalje tako, tada smo čista inkarnacija pakla i sotone, uz epitete koje je bezbožno spominjati.

Ivan Rajovic, prijatelj po Peru:-,,Ne, ne sviđa mi se, ali je prokletno tačno.“

A, na to sve, ponovo se oglasi Dubravka :“...Šta li se to dogodi u tom jednom trenutku, sekundi vremena, duši na rane svikloj? Šta se to pokrene i slijedi u toj riječi DOSTA? Čini se posljednjom obranom, no nužnom, zaustavljanja na putu umiranja sebe samog! A, onda, spomenuti epiteti saplicu se zvezkajući i razbijaju se o zid....no do uha ne dopiru.“

Usuditi se reći DOSTA, a biti žena, balkanski velikomučenik zbog uspjeha koji se ne prašta, sa primitivnim pridjevkom da se "pravi pametnom"(!) po procjeni novoizniklih autoriteta iz nevjenčanog braka ratnog profita i genocida, inače, neupitnih Narcisa i samobeatifikovanih svetaca, namjerenih da sebe legitimiraju u maniru Luja XIV: „Država to sam ja.“ (L'état c'est moi.), bez njegovih zasluga za promicanje Francuske kao najmoćnije tadašnje evropske države, ne samo vojno, već ekonomski, priyredno, a posebno u oblasti umjetnosti i znanosti, hrabro je i ludo, u isto vrijeme.

Lakše je istinu udariti po licu, nego pogledati je u lice. Gete

Onomad napisah nešto o uzročno-posljedičnom spiritus movensu koji se vijekovima ne mijenjana balkanskim vjetrometinama (koji oximoron!):“.. problematizirati fenomen balkanizacije regije, anticivilizacijske putanje posljednjeg konflikta, ne samo u Bosni i Hercegovini, unoseći elemente mitologizirane prošlosti i nedosanjane budućnosti, predstavlja izazov za književno-kritičku (i svaku drugu) misao, jer prepostavlja poznavanje lavirinta istorijskih determinanti na razmeđi svjetova, dinamiku migracija, intenzitet i kakvoću religijskih i političkih utjecaja koji su ostavili dubok pečat u vremenu i prostoru.“

Nerijetkim zapadanjem u amneziju, pak, sasvim odgovara ova boldirana Geteova misao, jer čim istina proviri sramežljivo, i pogleda u lice, protagnosti svekolikih igara bez granica se povlače u ilegalu, sa nevidljivim nišandžijama, plaćenim snajperistima, koji budno prate svaki pokret, dočekujući ih na sjekiru, metak ili nož, nimalo naivni i benigni, već odlučni da ustraju u svojoj spremnosti da prihvate svaku promjenu i nastave svoj dance macabre! Što jače i spektakularnije igraju, uvlačeći, svako malo, svježe snage, to je i veći koeficijent punih trbuha podanika beskonačnih čistki, za što je potrebno silno bezdušje, veliko i moćno kao najgolemije, najstarije i najčvornatije drvo (za vješanje). Kako bi, inače, opstajali nedomisleni i alavi, ako ne postoji kontinuitet dokaza da su tu, među nama, genetski neizmijenjeni nakoti vještica koje treba, svako malo, spaliti, jer su grijesno čedo Radodajke Prirode i Palih Andela? Skarednosti su nepregledan ocean inventivnosti u našim alatnicama za repariranje mozgova, da je gotovo iluzorno misliti kako bilo što može biti učinkovito spasonosno, ako nas neko, posebno "bližnji" i dojučerašnji „hajd` sokole“ prijatelji, ne slučajno spomenuti u knjigama starostavnim, dovedu na taj kanal samo jedanput! Sve ostalo je rutina! **Déjà vu!**

- "Skarednosti su nepregledan ocean inventivnosti u našim alatnicama za repariranje mozgova". Zlatno žensko biće, skidam kapu po stoti put pred tvojim misaonim tokom, i nemam šta da dodam. To je to! Rekao bih ja još koješta, ali uz epitete koje je "bezbožno spominjati", a večeras nisam u tom fazonu, pa ostajem pri tvojim nadahnutim, mudrim i bogobojažljivim stavovima, ubojitijim od svake psovke.", gorčinom će komentirati Ivan.

KlimoGlavci i ČedoMir

Možda skidaš kapu ti, prijatelju, ali ne i oni koji će demolirati „običnog puka arogantni izdanak“, po nečijem nalogu „sumnjivo lice“ i, istodobno, braniti iz svih raspoloživih oruđa i oružja nesutrašivog Čedu Jovanovića, jer je imao odvažnosti reći sve što nije bila njegova dužnost; ni građanska, a ni nacionalna, pa ni agit-prop glasnogovornika svjetskih moćnika. Ali je, zato, bila nemjerljivo ljudska! Trijumfalno fb glasanje o Dodikovom verbalnom porazu je nadmudrivanje na nivou koji je on determinirao, i ne rezultira ničim konstruktivnim, već generira nova identična plećkanja, tjerajući, pritom, vodu na mlin aktualnoj bih političkoj

nomenklaturi koja ne zavisi od rezultata svoga rada, već izlizanih glasova duboko pozlijedenog i gnjevnog puka! Kao i uvjek, mi stvari pogrešno postavljamo, vežući tako, svjesno ili ne, svima omču o vrat, izuzev lošim momcima, što potvrđuju i riječi Sarajlije bistrog uma, Zvonimira Nikolića:

- „Nikad neću shvatiti ljude koji se poistovjete sa svojim liderom i napad na njega doživljavaju kao napad na narod, ili na njih lično. Pokušajte doći do njih da vam riješe neki problem! Spriječiće vas 20 dresiranih vučjaka u obliku savjetnika, sekretara! NEĆE vas nikad primiti onaj kojem ste svojim glasom obezbjedili fotelju, tobože, zaštitnicima vitalnih interesa svoga naroda. Za to vrijeme (prepirke) oni će se bogatiti na vašem radu, djeca će im se provoditi na studijima u inostranstvu, a mi ćemo se i dalje prebrojavati na Vaše i Naše, i uvjek naći povod da par dana živimo u rahatluku, jer je Naš Vašeg slomio u nekoj izjavi... A, zapravo, jadni mi i sa jednima i sa drugima i sa trećima!“

Ili, kako to Petar Luković, bard beogradskog novinarskog umijeća, u svom prepoznatljivom maniru, anacionalno, brišući sve vještacke podjele i barijere, veli:

„Kad je na svojoj teritoriji, okružen klimoglavcima, Kusturicom i sličnom felom, među preplašenim narodom koji ne sme da zine od straha – Mile Dodik izgleda kao nekakav ozbiljan političar koji na RTSRS zna šta radi; njegovo kurčevito insistiranje da će se Bosna raspasti (mirnim putem), a da će on, dok svi budu u govnima, u belom odelu, proglašiti nezavisnost ove Genocidne Tvorevine – jer mrzi Sarajevo, mrzi Bosnu, mrzi Bošnjake, mrzi sve – uteruje teror među veselim Srbima čije ludilo radi na papučici propagande; što luđe, to bolje!“ Ostaje otvoreno pitanje Lukoviću: da li je vole oni što joj poskidaše i razbacavaše cvjetne haljine, jašući je po starini, konačno slobodni da svoje fantazije, ne baš omiljenih Maleckih, bez ustezanaja i za džabalamu isprobaju na srcolikoj dvoimenoj i troglavoj konkubini svih osvajača, uz kreštavo i kakofonično opetovanje prava prvorodenog?

U šahu, kao i u životu, primećujemo svoje greške tek kad se drugi njima koriste.
Tolstoj

Ponekada je nužno napraviti inventuru u vlastitom životu: raščistiti sa uspomenama, tajnama, tugama, strahovima, bolnim spoznajama, nainim uvjerenjima, zabladama, dilemama, navikama, ljubavima, podsjećanjima, ne praveći čestu grešku sa puno toga što godinama nije ničemu poslužilo, osim dodatnom espapu u tegobnim selidbama od mene Atene u grčkom, do mene krampe u bosanskom horoskopu, vajkajući se: "zlu netrebalo". Život ide dalje i, premda, u nekim godinama nema velikih planova za budućnost, sadašnjosti treba napraviti dostatan manevarski prostor za malo mira, spokoja i pokoju novu, drugačiju, svježiju mrvicu duše i ljubavi, prijateljstva. Unatoč svom trudu da se usredotočim na danas i sutra, iznenada, kao u inat, iskrnsu iz nekog ugla zatomljenih sjećanja Platonov traktat o državi, podsjećajući da ništa nije gotovo, da nije ostalo u nekom juče, nego se kao sjena vuče za nama, do kraja, te da smo o okruženju ovisni kao kužni o samoći:

–,,Treba biti načistu, glupi Sokrate, da je pravednik prema nepravedniku svuda na šteti. Ponajprije u poslovnom životu: gdje god ljudi u zajednicu stupe, nigdje ne nalazimo da pravednik kod razvrgnuća zajednice više dobiva od nepravednika, nego manje. Zato ga gledaj, ako hoćeš suditi, koliko njemu samome više koristi biti nepravedan nego pravedan. A spoznat ćeš najlakše ako dođeš do najsavršenije nepravde! Nepravednik je tu najblaženiji, a najbjedniji su oni kojima se krivo učini ili koji ne bi htjeli krivo činiti. To je tiranija, silništvo, koje ne otima tajno i silom na malo, nego u sav mah tuđe, posvećeno, božje, privatno i državno.“

William Shakespeare - Hamlet ...The rest is silence. I, vraćamo se na početak priče: Klepetani će uvijek, bez svetačke aure i andeoskih krila, prevaliti kozmičke razdaljine da stignu do nekih Malenih, a i ne treba im Erich Fromm da znaju kako je ljubav aktivna briga za život i razvitak bića koje volimo! Do nekih boljih vremena nam ostaje utjeha da se osvrnemo na one čije sudbine zornije od naših svjedoče nizozemsku narodnu mudrosti: *Ljubav, vjernost, vjera i pravda otišli su na spavanje; kad se probude na svijetu će sve biti bolje.*